

Gelijke toegang tot vervoer voor iedereen

De Zuid-Afrikaanse Ruth Nelson ziet dat wereldwijd vervoer vaak wordt ontworpen op basis van economische overwegingen. Maar zij wil gelijkheid en rechtvaardigheid centraal stellen in die discussie. Voor haar PhD-onderzoek ontwikkelde ze een model om de eerlijke verdeling van toegang tot vervoerssystemen in steden te meten.

Door Elise Spetter
Foto's Ruth Nelson

Stel je voor: je woont aan de rand van de stad, hebt geen auto en doet er twee uur over om op je werk te komen. Je moet drie keer overstappen en bent 40 procent van je inkomen kwijt aan vervoer. Dit is de dagelijkse realiteit voor veel mensen in steden als Kaapstad.

Nelson bestudeert het openbaar vervoer in Kaapstad om te kijken hoe dit beter kan worden ingericht. Ze doet haar PhD in Delft, maar haar project richt zich op Kaapstad, waar ze zelf is geboren. Voor haar onderzoek kreeg ze steun van het TU Delft Global Initiative, een programma waarbij wetenschappers zich inzetten voor wereldwijde problemen.

Koppeling verkeersinformatie aan werkgelegenheid

Met behulp van netwerk- en data-wetenschap ontwikkelde Nelson verschillende scenario's voor de toekomst van het transportsysteem in Kaapstad. De onderzoeker combineerde datasets van verkeersinformatie en werkgelegenheidsstatistieken in één model. Het model gaat over hoe goed mensen in verschillende delen van de stad toegang hebben tot werkgelegenheid op basis van de afstand die ze moeten afleggen en het gebruik van openbaar vervoer.

In haar model gebruikte ze drie ethische theorieën om te beoordelen of de toegang die het systeem biedt rechtvaardig is.

"Ik wilde geen oordeel vellen over wat ik eerlijk vind. Daarom creëerde ik een open-source softwarepakket, zodat iedereen ter wereld deze modellen kan gebruiken om te analyseren hoe eerlijk of rechtvaardig het vervoer in verschillende steden is."

Gelijke kansen

Nelson zegt dat wat eerlijk en rechtvaardig is voor iedereen wat anders betekent. Ze kijkt naar drie benaderingen van rechtvaardigheid: gelijkheid, waarbij iedereen dezelfde kansen krijgt, utilitarisme, dat de meeste voordelen voor de grootste groep mensen probeert te creëren, en Rawlsiaanse rechtvaardigheid, waarbij de meest kwetsbare groepen in de samenleving het meeste voordeel krijgen om ongelijkheid te verminderen.

Nelson hoopt dat haar werk de manier waarop steden wereldwijd naar vervoerssystemen kijken, zal veranderen. "Er wordt vaak gefocust op kosten-batenanalyses, maar wat als we naar de ethische kant van het verhaal kijken? Wat als we rechtvaardigheid centraal stellen? Mijn model richt zich op die vraag."

Beleidsaanbevelingen

TU Delft Global Initiative heeft het onderzoek gesteund met onder andere het opzetten van workshops met lokale

beleidsmakers in Kaapstad. Ze helpt ook bij het opstellen van beleidsaanbevelingen die Nelson aan de stad wil voorleggen en het verspreiden van de software. "In een tijd waarin we ons meer verdeeld voelen dan ooit, speelt TU Delft Global een cruciale rol. Zij begrijpen dat de problemen waarmee Afrika te maken heeft ook voor ons relevant zijn."

De beleidsaanbevelingen zijn gericht op het verbeteren van toegang tot werkgelegenheid, investeren in het openbaar vervoer en het ondersteunen van de meest kwetsbare groepen in de stad.

Dagelijkse worstelingen en zorgen

In haar ogen is het belangrijk om te luisteren naar de ervaringen van mensen die het transportsysteem dagelijks gebruiken. "Toen ik met burgers sprak, hoorde ik over hun dagelijkse worstelingen en zorgen. Ze spraken onder meer over veiligheid en lange reistijden."

Een goed en rechtvaardig transportsysteem houdt ook rekening met de behoeften van verschillende groepen: vrouwen, mensen van kleur, LGBTQ+ gemeenschappen en ouderen. "Iedereen moet zelf kunnen kiezen met welk vervoer ze reizen, zonder bang te hoeven zijn voor geweld of ongelukken."

Naar eerlijke mobiliteit

Want een rechtvaardig openbaar vervoerssysteem is uiteindelijk de basis voor inclusieve en gelijkere steden, vindt Nelson. "Zit je altijd in de auto, dan kom je nooit echt in contact met mensen die anders zijn dan jijzelf. Op straat ontmoet je mensen buiten je sociale kring; kom je kinderen tegen, ouderen, mensen van verschillende etniciteiten. Ik denk dat dat heel goed is voor de samenleving."

Haar droom is een toekomst waarin mobiliteit eerlijk is voor iedereen. Want: "Dit heeft niet alleen een economische impact, maar ook gevolgen voor de kwaliteit van leven." ■

TU Delft
Global
Initiative

